

**LUSTI LASTEAIA ROHELISE KOOLI
KESKKONNATEGEVUSKAVA 2024.-2025. ÕPPEAASTAL**

Sisukord

Sisukord	2
Rohelise Kooli programm	3
Rohelise Kooli teemad	3
Lusti Lasteaia keskkonnapõhimõtted	4
Lusti Lasteaia keskkonnatöörühma liikmed 2024/25. õa	5
Keskkonnaülevaatus tulemused	6
INFO, TEAVITAMINE JA KAASAMINE	6
ELURIKKUS, LOODUS JA ÕUEALA	6
PRÜGI JA JÄÄTMED	7
TERVIS, HEAOLU JA TOIT	7
GLOBAALNE KODAKONDSUS	8
VESI, MERI, RANNIK	8
ENERGIA, TRANSPORT, KLIIMAMUUTUSED	8
RESSURSSIDE TARBIMINE	10
Tegevuskava uuendamine ja täiendamine	12
2024-2025 õppeaasta teemad	12
ÜRITUSED	12
MUUD TEGEVUSED VALDKONDADE KAUPA	14
1. ELURIKKUS JA LOODUS	14
2. ÕUEALA	14
3. JÄÄTMED JA PRÜGI	15
4. TOIT	16
5. VESI	16
6. MERI JA RANNIK	16
7. ENERGIA	17
8. KLIIMAMUUTUSED	17
9. INFO JA TEAVITAMINE	17
MUUD TEGEVUSED	18

Rohelise Kooli programm

Rohelise kooli programm on ülemaailmne ja selles osaleb ligi 60 000 õppeasutust rohkem kui 65 maalt. Täpsemalt saab uurida [FEE Eco-Schools Global kodulehelt](#). Programmi tegevusi koordineerib Eestis Tartu loodusmaja, liitunud õppeasutuste ja programmi kohta saab täpsemalt lugeda [siit](#). Programm toob keskkonnahoidliku mõtteviisi õppeasutuse tegemistesse süsteemselt ja terviklikult, aidates lastel ja noortel kujuneda jätkusuutlikult mõtleivateks keskkonnateadlikeks inimesteks. Meie õppeasutus liitus programmiga 2023. aasta maikuus. Lasteaia Rohelise Kooli tegevustega saab kursis olla Antsla Lusti Lasteaia kodulehel <https://lustilasteaed.edu.ee/>

Rohelise Kooli teemad

1. Elurikkus ja loodus
2. Kliimamuutused
3. Energia
4. Globaalne kodakondsus
5. Tervis ja heaolu
6. Meri ja rannik
7. Prügi
8. Öueala
9. Transport
10. Jäätmed
11. Vesi
12. Toit

Lusti Lasteaia keskkonnapõhimõtted

LUSTI LASTEAIA KESKKONNAPÕHIMÕTTED

ÕPIME AKTIIVSELT ÕUES

SORTEERIME JÄÄTMEID
LIIGITI, VÕIMALUSEL
TAASKASUTAME

SÄÄSTAME VETT

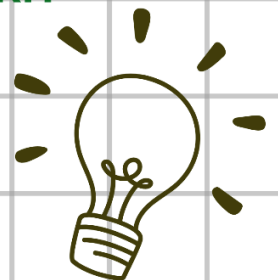
MINA HOIAN
MAAILMA JA
MAAILM HOIAB
MIND

EELISTAME KOHALIKKU JA
MAHETOITU

HOIAME
LASTEAIA
ELURIKKUST

KASUTAME PABERIT
JA ELEKTRIT
SÄÄSTLIKULT

Lusti Lasteaia keskkonnatöörühma liikmed 2024/25. õa

	NIMI	AMET
1	Kadri Vaiksalu	töörühma juht/õppejuht
2	Margus Klaar	majandusjuhataja (alates 1.2024)
3	Sirle Raudsepp	rühm Oravad, õpetaja
4	Kaja Kender	rühm Lepatriinud, õpetaja (alates 1.2024)
5	Katri Haugas	rühm Liblikad, õpetaja (alates 1.2024)
6	Viivika Umbleja	rühm Sipelgad, assistent (alates 1.2024)
7	Lilika Kalaus	rühm Siilikased, assistent (alates 1.2024)
8	Anneli Saar	rühm Mesimummid, assistent (alates 1.2024)
9	Jane Tselištšev	rühm Põrnikad, õpetaja abi (alates 9.2024)
10	Aive Põdra	kokk (alates 1.2024)
11	Kersti Stalde	kokk (alates 1.2024)
12	Kaidi Kori	lastevanemate esindaja (alates 9.2024)

Töörühma kuulub 1 laps igast aiarühmast, kokku 5 last (lasteaias 2 söimerühma).

Keskkonnaülevaatus tulemused

Keskkonnaülevaatusel viidi läbi küsitlus lasteaia töötajatele (17.05.2024 - 16.06.2024), lastevanematele (20.05.2024 - 20.06.2024) eliis.eu keskkonnas ning lastele (august 2024) intervjuu vormis keskkonnatöörühma liikme poolt. Lisaks teostas keskkonnatöörühm vaatlusi, mille anti ühine hinnang.

INFO, TEAVITAMINE JA KAASAMINE

Info Lusti Lasteaia osalemisest Rohelise Kooli (edaspidi RK) programmis on nähtaval lasteaia koridorides, lasteaia kodulehel ning samuti ilmus kohalikus Antsla valla lehes sellekohane artikkel 2024. aasta juunis. Lasteaia RK programmiga seotud tegevusi kajastame lasteaia RK blogis ning mõned olulisemad tegevused oleme palunud postitada ka Antsla valla *Facebook*'i lehele. Samuti oleme postitusi teinud Rohelise Kooli *Facebook*'i lehele.

Lusti Lasteaia RK programmis osalemisest on teadlikud 87,5% keskkonnaülevaatus küsimustikule vastanud lastevanematest ning 89% teab, et meie üheks prioriteediks on keskkonnaharidus ja keskkonnasõbralik käitumine. 55,6% vastanud lastevanematest märkisid, et lasteaia hoovi ja majja sisenemisel saavad infot, et oleme keskkonnasõbralik lasteaed. Lasteaia RK tegevusi kajastavast blogist on teadlikud 45,8% ning seda on külastanud 30% küsimustikule vastanud lastevanematest. 89% küsitlusele vastanud lapsevanematest töid välja, et on panustanud lasteaia keskkonnahariduslikesse tegevustesse. Panusena nimetati poriköögi ehitamist, prügisorteerimisjaama meisterdamist, taaskasutusmaterjalist auto valmistamist, õppeaia rajamisel abistamist, meisterdamiseks taaskasutatavate materjalide lasteaeda toomist, lastele prügi sorteerimise õpetamist, kodus kasutuks jäänud mänguasjade/vahendite lasteaiale andmist ja mänguala korrastamisel abiks olemist. Meie allhankijad enamasti teavad, et vajame keskkonnasõbralikult toodetud materjale ja vahendeid. Lusti Lasteaia lapsed mõistavad, et oleme keskkonda hoidev ja väärtustav lasteaed (*Loodust tuleb hoida, et loodus poleks must, et oleks puhas õhk. Loodus annab süüa ja annab elu. Loodus teeb lapsed targaks. Kuulame südamega puid. Lasteaias sorteerime prügi. Loodust tuleb hoida, muidu ei saa keegi elada. Jaa, hoiame loomi ja loodust, prügi maha ei viska. Loodust tuleb hoida.*)

ELURIKKUS, LOODUS JA ÕUEALA

Väga tugevalt väärtustatakse lasteaia asukohta ja võimalusi, mis see meie lastele pakub nii nagu on välja toodud meie õppekavas:

Lasteaial on avar õueala. Lasteaia territooriumi ümbritseb mets, mis loob soodsad võimalused õppekäikudeks, matkadeks, õuesõppeks ja liikumistegevuseks. Lasteaia õue- ja metsaalale on rajatud lasteaia looduse õpperada, kus on võimalik lähemalt tutvuda seal kasvavate puude, põõsaste, marjade ning teiste õuealal ja metsas leiduvate taimedega. Koos lastega viiakse läbi erinevaid keskkonnavalaseid tegevusi.

Lasteaia õueala puud ja põõsad on kaardistatud ja sildistatud, lisaks on koostatud nimekiri. Õuealal on Ungari sireli ja magesõstra madalad hekid. Oma tiiki meie lasteaial ei ole, küll aga on vahetus läheduses kortermajade juures tiik ning metsas kraavid, mida lastega uurimas saab käia. Kuigi meie lasteaeda ümbritseb mets koos hinasemate aladega, mida õpetajad koos lastega uurimas on käinud, siis elurikkuse suurendamise eesmärgil tuleks jätta ka õuealale samuti üks ala niitmata. Laste hinnangul on lasteaia hoovis putukate ja lindude jaoks kohti, kuhu nad saavad pesa teha (*Kasvab palju puid ja põõsaid, kuhu saab pesa teha. Meil on*

pesakastid. Putukatele on olemas kõrget heina kelgumäel ja aroonia põõsaste ümber on pikem hein. Põõsastes, akna äärte vahel pesitsevad, pesakastid. Posti otsa saavad toonekured pesa teha. Puu otsa. Siin kõrval on mets.). Õpetajad tegid ettepaneku, et järgmisel kevadel võiksid rühmas kasvatada lilletaimi, mida siis lasteaia lillepeenardesse istutada võiks, et samuti elurikkust suurendada. Sel õppeaastal õnnestus teha juurde kolm peenrakasti ning rajada õppeaed koos vihmavee kogumise süsteemiga. Endiselt ei ole õnnestunud lasteaeda hankida marjapõõsaid, mida ka sel aastal elurikkuse suurendamiseks vajalikuks peeti. Õuesõppeklassi jaoks soetasime suured kastid, mille iga rühm täidab õuesõppeks vajalike vahenditega.

Lasteaia toataimedest on koostatud nimekiri ning iga rühm lisas oma taimedele juurde ka sildid. Osa peenrakastidesse istutatud taimedest olid lastel toas ette kasvatatud, mis hiliskevadel koos siltidega uue kasvukoha said. Toataimede nimekirja tuleks värskendada sügisel ning samuti kevadel kui taas erinevaid maitsetaimi ja aedvilju rühmades kasvatama hakatakse.

Lasteaiapere teadmised puittaime-, rohttaime- ja linnuliikidest on head. Lapsed teavad nimetada piisavalt erinevaid liike. Samuti tuntakse lasteaia õueala ja lähiümbruse taime-, seene- ja loomaliike. Taimeliikidest nimetati moon, roos, karikakar, Eesti rahvuslill rukkilill, saialill, võilill, tulp. Seeneliikidest nimetati kukeseen, puravik, männiriisikad, kärbseseen, tatiseen, puravik, pilvik. Osati eristada söögiseent ja mürgiseent. Loomaliikidest nimetasid lapsed jänest, sokku, põtra, kitse, tiigrit, karu, rebast, oravat, kassi, koera, hobust, hunti, lehma, kana, metskitse, põtra, metssiga, jänest. Lasteaia õuealal on lapsed näinud maipõrnikeid, lepatriinusid, kiile, sääski, kärbsed, herilasi, maamesilasi, liblikaid, sipelgaid, liblikaid, mesilasi, põrnikeid. Õuealal on lapsed näinud rähni, varblast, rasvatihast, leevikest, kanakulli, kägu, varest, linavästriku, suitsupääsukest ja kuldnokka. Loomadest on lapsed endi sõnul lasteaia õuealal näinud metskitse, oravaid, kassi, konna, kitse jalajälgi ja rajakaamerast mäkra ning kährikut.

Tehakse vaatlusi ja osades rühmades kantakse vaatlustulemused paberile ise tehtud tabelisse, aga edaspidi võiks sisestada vaatluste andmeid loodusvaatluste andmebaasidesse.

PRÜGI JA JÄÄTMED

Prügi teemat käsitletakse lastega igal aastal ja keskkonnanädala raames lasteaia ümbrusest prügi koristamine on saanud traditsiooniks. Õuesõppe paviljoni juures on nüüd prügikast olemas, aga kuna lasteaiale ehitati uus parkla, siis tuleb ka sinna prügikast lisada. Rühmades sorteeritakse 4 liiki prügi - olme-, paber-, pakend- ja biojätmed. Rühmades on olemas lastevanemate meisterdatud prügisorteerimiskeskused. Samuti on lasteaia köögis prügi sorteerimise võimalus olemas, mida kokad ka innukalt kasutavad. Õueala on enamasti puhas, lasteaia ümbruses on prügi sagedamini, kuid prügiks on tavaliselt laste või vanemate taskust pudenenud kommipaber või patsikumm. Lastega käiakse lasteaia ümbrusest prügi korjamas regulaarselt ning aiarühma lapsed võtavad alati jalutuskäigule prügikoti kaasa. Peale jalutuskäiku arutletakse lastega prügi koguse üle ja selle üle, mis kahju prügi loodusele teeb ja mis korjatud prügiga edasi tuleks teha.

Lasteaias kasutatakse infovahetuseks elektroonilisi kanaleid, prinditakse võimalusel paberi mõlemale poole. Pooleldi puhast kasutatud paberit kasutatakse rühmades laste vaba joonistamise jaoks. Rühmades kasutatakse kuivatamiseks riidest käterätte, paberrätikud on kasutusel vaid personali üldkasutatavates ruumides. Lasteaia sündmustel kasutame korduvkasutatavaid nõusid. Taaskasutame topse, karpe, korke, tualettpaberi rulle jne. Lasteaias on oma kompostkast kuhu lastega koos biojätmed viiakse. Kui sealt mulda hakkab saama, saame seda lasteaias kasutada. Jätmetekke vähendamiseks räägitakse laste ja täiskasvanutega, samuti räägitakse ka sellest, mis saab asjadest/materjalidest, mis töödeldakse ümber.

TERVIS, HEAOLU JA TOIT

Oleme Tervist Edendav lasteaed ja sellele valdkonnale palju tähelepanu pööranud. Lasteaed pakub lastele iga päev värsket puuvilja või aedvilja vahepalaks ja eelistab seejuures hooajalisi puu- ja aedvilju. Lastel on võimalus toitude osas arvamust avaldada. Kokad arvestavad menüü koostamisel ka rühmast tulnud tagasisidega toidu kohta. Kui lapsed mingit toitu hästi ei söönud, siis meie vahvad kokad mõtlevad teise viisi, kuidas lapsele toit maitsma panna. Toidu valmistamisel kasutame osaliselt mahetoorainet, lisaks lasteaias kasvanud õunu ja rabarberid. Liha või kala pakutakse lasteaias iga päev. Joogivesi on lastele kogu päeva jooksul vabalt saadaval ning nad võivad igal ajal vett juua. Kõikidel lastel on võimalus lasteaias mõnd toidutaimet kasvatada. Eelmisel õppeaastal suurendasime oma õppeaeda nii, et kuuel rühmal on oma peenrakast, kuhu külvati seemneid ja istutati rühmades ette kasvatatud taimi. Taimede kastmiseks kogutakse õppeaias vihmavett. Osades rühmades saavad lapsed ise endale toitu tõsta ning sellele pöörame uuel õppeaastal tähelepanu, et kõikides aiarühmades saaksid lapsed seda teha. See aitab õpetada lastele ka seda, et toitu tuleb endale tõsta nii palju kui ära jõuad süüa. On lapsi, kes kõik omale tõstetud toidu ära söövad ja on lapsi, kes jätavad osa järele. Sel õppeaastal on fookuses toidu raiskamise vähendamine ning sellega seoses ka sel õppeaastal töötoad toidujääkidest toidu valmistamise töötoad emadega.

Õues käivad lapsed vähemalt 1 kord päevas ja iga ilmaga (välja arvatud juhul kui talvel on temperatuur madalam kui lastega õues viibimiseks lubatud). Õuesõppe kohta vastasid lapsed näiteks nõnda: *õpime õues ja uurime loodust, teeme jalutuskäike. Oleme loomi ja puid näinud, luubiga käbi ja kive uurinud, vihmapiilvi ja vihmausse vaadanud. Oleme metsas jalutanud.*

Laste arvates on lasteaias palju kohti, kus ronida ja hüpata ning ruumi jooksmiseks. Enamus lapsi vastasid, et käivad nädalavahetusel õues või sõbra pool mängimas. Oli ka neid, kes seda ei tee või teeb mõnikord. Käsi oskavad lapsed pesta, oskavad ka selgitada, kuidas õigesti käsi tuleb pesta ning kätepesu juures õpetatakse lastele ka vee ja seebi säästlikku kasutamist. Lastele meeldib lasteaias ja mure korral saavad nad alati õpetaja, assistendi või õpetaja abi poole pöörduda. Rühmades tehakse keskendumise, kohaloleku ja meelerahu saavutamise harjutusi.

Lasteaia aknaid saab ja tohib ruumide õhutamiseks avada, kuid külma ilma korral tuulutatakse ruume sel ajal kui lapsed ruumis ei viibi. Osades rühmades on ka toataimi, aga üldiselt vähe. Küsitlusest lastevanematele selgus, et 59% vastanutest on teadlikud mänguasjades sisalduda võivatest ohtlikest ainetest, kuid alati ei osata neid vältida. Õpetajad on mänguasjades sisalduda võivatest ohtlikest ainetest teadlikud ning oskavad neid vältida.

GLOBALNE KODAKONDSUS

Lasteaia ühes rühmas rakendatakse "Kiusamisest vabaks" meetodikat, kõikides rühmades pööratakse tähelepanu väärtuskasvatusele. Lasteaias on tähtsal kohal Eesti kultuur ja traditsioonid. Teiste maade kultuur leiab oluliselt vähem tutvustamist, mis on meie jaoks üks arendamist vajav aspekt. Lasteaias ei ole käinud külalisesinejaid, kes räägiks kohalikest või globaalprobleemidest, kuid enamus lasteaiaperest on mõelnud Eco-schools (Rohelise kooli) programmi tegevuste ülemaailmsest mõjust. Küsimustikust selgus, et lapsed ei tea oma õigusi ja kohustusi vastavalt ÜRO lapse õiguste konventsioonile. Lasteaias tarbitakse õiglase kaubanduse märgiga kohvi ja kakaod. Lasteaias on vähesel määral teistest maadest pärit õppevahendeid, teiste maade kommetest on räägitud vähe. Teiste maade muinasjutte on loetud ning toite söödud, aga nende päritolule ei ole tähelepanu pööratud. Laste sõnul loevad õpetajad neile küll teiste maade muinasjutte, aga teiste maade toitudest osati vaid nimetada pastaroga, spagette.

VESI, MERI, RANNIK

Mõned lapsed on koos emade-isadega mere ääres käinud ja laevaga sõitnud. Lasteaia lähedal asub kaks tiiki ja kraavid kus käiakse vee elustikku uurimas. Käsitletakse vee ja selle seost elusloodusega, vee säästmise vajalikkust jne. Vee säästlikku kasutamist jälgivad rühmaõpetajad (veekraanide juures on sildid, mis tuletavad meelde kraani sulgemist) ja ka lapsed tuletavad üksteisele meelde, et vett ei tohi raisata ja kraan tuleb sulgeda kui vett enam ei tarvita. Joomiseks kasutatakse lasteaias kraanivett ning suuremad lapsed teavad, kust kraanivesi tuleb ning mis saab kasutatud veest. Teiste maade veeprobleeme on käsitletud, kuid õpetajad leiavad, et seda tuleks teha järjepidevalt. Lasteaias ei ole tilkuvaid kraane ega halvasti töötavaid WC-loputuskaste. Õppeaia peenrakastide kastmiseks kogutakse vihmavett. Veekasutust jälgivad rühmaõpetajad ja majandusjuhataja, kes teostab ka analüüsi.

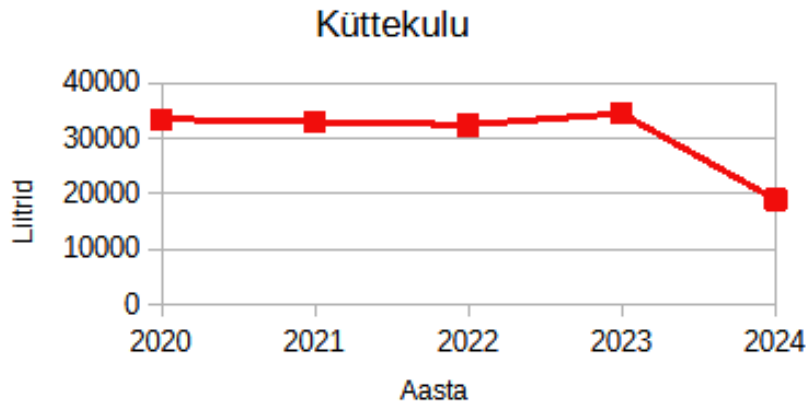
ENERGIA, TRANSPORT, KLIIMAMUUTUSED

Lasteaia koridorides on liikumisanduriga valgustus, rühmaruumides on uued kaasaegsed energiasäästlikud valgustid. Tuled kustutatakse kui kõik lahkuvad ruumist, seda tuletavad meelde vastavad sildid seintel. Tulede kustutamist tuletavad ka lapsed õpetajatele meelde ja suuremad lapsed kustutavad ise. Maja on soojustatud, radiaatorid on reguleeritavad ning rühmades sobiv temperatuur (rühmades termomeetrid). Mõned lapsed tõid välja, et kui suvel on kuum, siis on ka rühmaruum kuum. Selleks planeeritakse rühmadesse tulevikus paigaldada õhksoojuspumbad, mis võimaldavad palaval ajal ruume jahutada. Ööseks ruloode alla tõmbamine vajab veel aeg-ajalt meeldetuletamist. Elektriseadmed lülitatakse ööseks välja. Lapsed kinnitavad, et kui mängu lõpetavad, lülitavad nad ikka mänguasja patarei ka välja. Elektri tarbimist jälgib järjepidevalt majandusjuhataja. Kütteperioodil avatakse aknad vaid lühiajaliselt tuulutamiseks.

Lastele on selgitatud kuidas ohutult liigelda. Lastevanemate hulgas läbi viidud küsitluse tulemusel selgus, et vastanutest 79,2% toovad oma lapsed lasteaeda autoga. Autodega tullakse lasteaeda, sest tullakse kaugelt, aga lapsele võetakse lasteaeda jalgratas kaasa. Selgus, et kui ilmad on ilusad, tuleb ka osa autoga liiklejaid lasteaeda jalgrattaga või jalgsi. Ühistransporti lasteaia juurde ei sõida. Jalgsi ja jalgrattaga lasteaeda tulek on lastevanemate hinnangul turvaline (nii arvas 66,7% küsitlusele vastanud lastevanematest). Lasteaia parklat suurendati ja seega on loodetavasti nüüd lasteaeda tulek ja sealt kojumine lastele veel turvalisem, sest paranes autojuhtide nähtavus parklas. Küsitlusest lastevanematele ilmnis, et lasteaias on liialt vähe jalgratta parkimise kohti. Nii arvas 54,2% vastanutest.

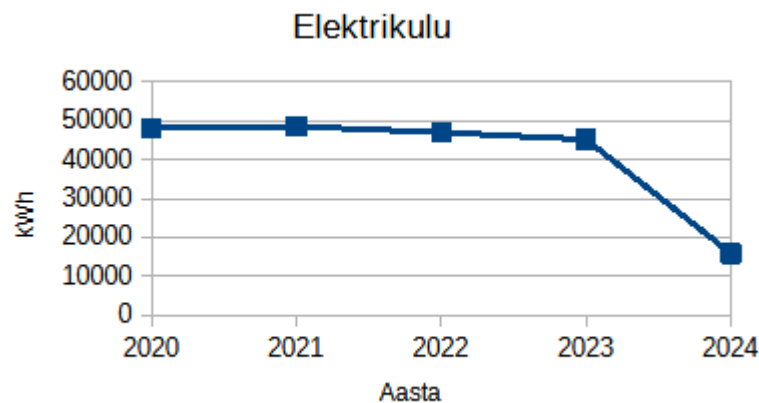
Kliimamuutuste teema on lasteaia lastele keeruline, täiskasvanud on enamasti teemaga kursis ja enamasti järgitakse kliimamuutusteni viivate tegurite vähendamist. Lasteaed eelistab kohalikku toorainet toidu valmistamisel ja vahepaladeks. Kliimamuutuste teema on lasteaias liialt vähe käsitletud ning seetõttu ka sel aastal fookuses.

RESSURSSIDE TARBIMINE

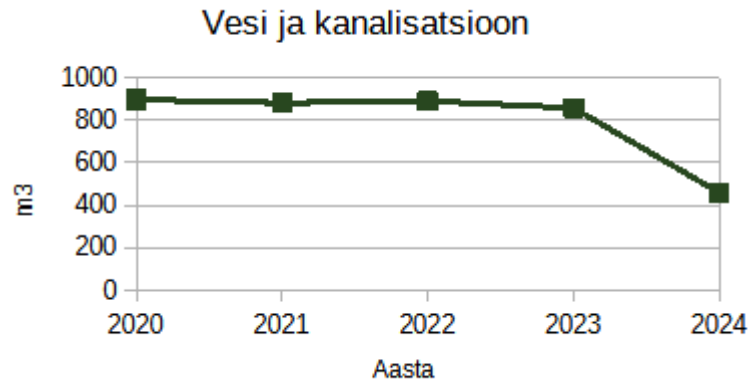
Joonis 1. Küttekulu

2023. aasta küttekulu tõusis võrreldes 2022. aastaga. Kulu sõltub välistemperatuurist ja lisaks mõjutas 2023. aasta küttekulu tõusu ühe lasteaiarühma juurde ehitamine seni tühjana ja kütmata seisnud maja tiivas. 2024. aasta küttekulu on joonisel 31.07.2024 seisuga ja selle põhjal võib prognoosida, et küttekulu jääb sama suureks või kujuneb isegi veidi suuremaks kui 2023. aastal.

Joonis 2. Elektrikulu

Elektrikulu on viimasel kahel aastal vähenenud, mis on tingitud sellest, et koridoride valgustus on kaasajastatud ja toimib liikumisanduritega. Samuti on rühmade valgustid asendatud uute energiasäästlike lampidega. Samuti võib mingil määral rolli mängida õpetajate teadlikkus. Joonisel on näha 2024. aasta 7 kuu elektrikulu. Õppeaasta lõpus said rühmadesse seinte tulede kustutamisele tähelepanu juhtivad pildiga sildid, mis ehk aitavad kaasa elektrikulu vähendamisele uuel õppeaastal. Praeguse joonise järgi võib prognoosida, et 2024. aasta elektrikulu tuleb eelmisega võrreldes väiksem.

Joonis 3. Vesi ja kanalisatsioon

Vee tarbimine on 2023. aastal langenud, kuna välja on vahetatud paar halvasti töötavat tualettpotti. Samuti on töötajate ja lastega arutletud vee säästmise teemal.

Joonisel on näha 2024. aasta veetarbimine 1. jaanuarist 31. juulini. Näha on vee tarbimise tõusu, mis on tingitud uue rühma avamisest 2024. aasta jaanuaris. Vee raiskamise vältimiseks on rühmadesse kraanide juurde seintele lisatud kraani sulgemist meelde tuletavad pildid, millele õpetajad laste tähelepanu suunavad.

Prügivedu

Kui varasemalt lasteaia õuealal pakendikonteinerit ei olnud, siis nüüd on 0,66 m³ segapakendi konteiner olemas. Samuti on biojätmete konteiner 0,14 m³, paberi ja papi konteiner 0,066 m³ ning segaolmejäätmete konteiner 1,1 m³. Segapakendi ning paberi ja papi konteinerit tühjendatakse 1 kord kuus, biojätmete ja segaolmejäätmete konteinereid tühjendatakse 2 korda kuus. Kavas on jälgida segaolmejäätmete konteineri täituvust ning vajadusel asendada selle väiksemaga, sest segaolmejätmeid tekib peale pakendikonteineri saamist lasteaia territooriumile tunduvalt vähem.

Tegevuskava uuendamine ja täiendamine

Tegevuskava koostatakse üheks aastaks ning iga õppeaasta alguses koostab Rohelise Kooli töögrupp uue tegevuskava. Uue tegevuskava koostamisel tuginetakse käesoleva aasta keskkonnaülevaatus tulemustele ja uutele eesmärkidele. Uusi tegevusi jaarendusettepanekuid võivad teha kõik lasteaiatöötajad, lapsevanemad ja lapsed.

2024-2025 õppeaasta teemad

1. Globaalne kodakondsus
2. Toit
3. Kliimamuutused

Eesmärgiks on:

- lapsed ja täiskasvanud väärtustavad inimeste eluviiside mitmekesisust ja mõistavad selle seotust loodusega, teadvustavad igaühe tähtsust kogukonnas, teevad vastutustundlikke valikuid nii loodusvarade kasutamisel kui tarbijana, austavad teiste inimeste tööd.
- lapsed, vanemad ja õpetajad mõistavad, et kliimamuutustega tuleb kohaneda ning ei saa eeldada, et ümberkorraldused on vaid riigijuhtide ja ettevõtjate asi. Igaühe keskkonnakäitumine mõjutab tugevalt ressursikasutust ja tekkivate jäätmete hulka.
- eesmärgiks on edendada tervislikku ja keskkonnateadlikku toitumist, samuti õppida toitu kasvatama ja toidu saamiseks tehtavat tööd väärtustama.

ÜRITUSED

Üritus	Kuupäev	Vastutaja
SEPTEMBER		
Maailmakoristuspäev	20.09.24	Rühmaõpetajad Keskkonnatöörühm
Autovaba päev	23.09.24	Keskkonnatöörühm
OKTOOBER		
Kliimamuutuste ABC tutvustamine õpetajatele	1.10.24	Sirle Raudsepp Katre Kulbin
Tartu Ülikooli muuseumi programm "Maa ja ilm"	9.10.24	Koolieelikute õpetajad, õppejuht
Ise tõstan, ise söön	10.10.24- 31.05.25	Rühmad
Raamatu "Terra on haige" käsitlemine rühmades	10-24.10.24	Rühmaõpetajad
Sügisene keskkonnanädal otsi otti	14-18.10.24	Keskkonnatöörühm Rühmaõpetajad
Tartu Loodusmaja programm "Aedvili - maitsev ja	24.10.24	Koolieelikud

tervislik"		
Õppekäik Leese mahe tallu	25.10.24	Koolieelikud
NOVEMBER		
Rahvusvaheline õuesõppepäev	7.11.24	Rühmaõpetajad
Keskkonnatöörühma koosolek	8.11.24	Keskkonnatöörühm
Üleeuroopaline jäätmetekke vähendamise nädal. Teemaks toidujäätmed.	16-24.11.24	Keskkonnatöörühm
Külas Keskkonnake (jäätmetekke vähendamine, sorteerimine, taaskasutus, puhas õhk ja vesi) (Vajalik projektor, arvuti ja kõlarid.)	18.11.24 kell 10:00	Õppejuht, rühmaõpetajad (Mesimummid, teiste rühmade koolieelikud, ca 40 last)
DETSEMBER		
JAANUAR		
Digikoristusnädal	27-31.01.25	Keskkonnatöörühm Kõik töötajad

VEEBRUAR		
Sooja kampsuni päev	3.02.25	Majandusjuhataja, keskkonnatöörühm
Keskkonnatöörühma koosolek	5.02.25	Keskkonnatöörühm
Külmkapijääkidest kokkamise töötuba lastevanematega	25.02.25	Keskkonnatöörühm Lasteaia kokad. Koolieelikud
Külmkapijääkidest kokkamise töötuba lastevanematega	26.02.25	Keskkonnatöörühm Gina Mägilainen (Kohvik Stefan) Koolieelikud
MÄRTS		
Vastlapäev	4.03.24	Keskkonnatöörühm Rühmaõpetajad
Toidu(jääkidest) valmistamine rühmades lastega	3.03.-31.05. 25	Rühmaõpetajad
„Tere kevad!“ – kevadekuulutajate jälgimine	märts-mai	Rühmaõpetajad
APRILL		

Keskkonnatöörühma koosolek	9.04.25	Keskkonnatöörühm
Eesti õuesõppepäev	14.04.25	Keskkonnatöörühm Rühmaõpetajad
Sõbralt sõbrale mänguasja/raamatute vahetamise päev	17.04.25	Keskkonnatöörühm
Maa päev	22.04.25	Keskkonnatöörühm Rühmaõpetajad
MAI		
Teeme ära talgud, rohevahetus	2.05.25	Keskkonnatöörühm
Rahvusvaheline õuesõppepäev	23.05.25	Rühmaõpetajad

MUUD TEGEVUSED VALDKONDADE KAUPA

1. ELURIKKUS JA LOODUS

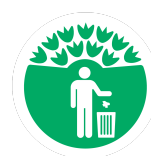
Aeg	Tegevus	Lasteaiarühm	Korraldaja/Vastutaja
August/s september	Peenrakastide hooldamine	Aiarühmad ja vanem sõimerühm	Rühmaõpetajad lastega koos
Sügis	Jätta 1 koht õuealal niitmata		Majandusjuhataja
Sügis	Kompostikast – segamine, täitmine	Koolieelikud	Keskkonnatöörühm
Sügis	Õpperaja korrastamine		Majandusjuhataja Keskkonnatöörühm
Talv	Lindude talvine toitmine	Kõik	Rühmaõpetajad
Talv	Metsloomadele toidu viimine lasteaia söödasõime	Kõik	Rühmaõpetajad
Veebruar	Lilleseemnete ettekülvamine	Kõik	Keskkonnatöörühm
Kevad	Peenrakastide korrastamine	Aiarühmad ja vanem sõimerühm	Rühmaõpetajad lastega, keskkonnatöörühm
Kevad	Ilu- ja söögitaime istutamine peenrakastidesse, aeda	Kõik rühmad	Rühmaõpetajad
Kevad	Lindudele joogianumate meisterdamine ja õuealale	Kõik	Rühmad

	paigutamine		
Kevad	Marjapõõsaste, viljapuude hankimine ja istutamine. Pähklipuu?	Kõik	Keskkonnatöörühm, rühmaõpetajad, juhtkond
Õppeaasta jooksul	Loodusvaatluse andmebaasi andmete sisestamine https://lva.keskkonnainfo.ee/	Oravad Mesimummid	Rühmaõpetajad

2. ÕUEALA

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Õ/a jooksul	Kaasata lapsi õuekeskkonna kujundamisse	Aiarühmad	Rühmaõpetajad
Sügis	Õuesõppeklassi varustamine vahenditega, ümbrusesse oksahunnik (TL soovitus)	Kõik	Keskkonnatöörühm
Kevad	Varjumiskohtade tekitamine lastele		Rühmad, lapsevanemad
Talv/ Kevad	Õuesõppe sagedasem rakendamine	Kõik	Rühmaõpetajad Õppejuht
Kevad	Lasteaia looduse õpperaja infotahvlite uuendamine		Keskkonnatöörühm

3. JÄÄTMED JA PRÜGI

Pidev	Jälgida, kas prügi sorteeritakse õigesti	Kõik	Rühmaõpetajad
Pidev	Taaskasutusmaterjalist koopiapaberi, ning käte- ja wc-paberi kasutusele võtmine		Majandusjuhataja
Sügis	Segaolmejäätmete tekkimise kogu jälgimine ja vajadusel konteineri vahetamine väiksema vastu		Majandusjuhataja
Pidev	Suurematel sündmustel tagada prügi sorteerimise võimalus		Keskkonnatöörühm
Sügis	Uude parklasse prügikast		Majandusjuhataja

Pidev	Lastele jalutuskäigule minnes võtta prügi korjamiseks kaasa nt vana leivakott mitte uus prügikott. Pidada arvestust leitud prügi kohta.		Rühmaõpetajad
Pidev	Kahepoolse printimise eelistamine.	Kõik	Kogu personal
Pidev	Kontoripaberi kasutuse arvestamine (mitu pakki/aastas).		Majandusjuhataja
Pidev	Ostude korral paluda võimalusel teenusepakkujalt vähem pakendamist.		Kõik töötajad
Kevad	Taaskasutuslaat Sõbralt sõbrale mänguasja/raamatute vahetamise päev 17.04	Kõik	Keskkonnatöörühm
Kevad	Kompostkastist muld peenrakastidesse		Keskkonnatöörühm, majandusjuhataja

4. TOIT

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
1x nädalas	„Taimne Teisipäev“ projektiga alustamine https://taimneteisipaev.ee/koolid-ja-lasteaiad	Kõik	Köök
Pidev	Võimalusel kohaliku, hooajalise toidu eelistamine jätkuvalt. Mahetooraine kasutamise tõstmine.		Majandusjuhataja, köök
Sügis	Peenrakastides kasvatatud toidu tarvitamine	Kõik	Rühmaõpetajad
Pidev	Lapsed tõstavad ise toidu endale taldrikusse.	Kõik peale Lepatriinude rühma	Rühmaõpetajad õpetaja abid
Pidev	Kokad kaasata rohkem õppe- ja kasvatusprotsessi (Eesti toidu mahemärk, EL mahemärgis, õiglase kaubanduse märgis) (teiste maade toitude tutvustamine, menüü koostamisel toidu päritolumaa juurde lisamine)	Kõik	Köök, rühmaõpetajad
Pidev	Toidu tervislikkuse jälgimine.		Köök

Õ/a jooksul	Toidu raiskamise vähendamine (materjalid: https://www.tartuloodusmaja.ee/wp-content/uploads/2022/10/RK_nipid_toiduraiskamine_A3_print.pdf https://ekyl.ee/projektid/vaartustadestoitu https://roheline.ee/koolitoit/keskkonnamoju-plakatid/ https://toitumine.ee/ https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/lasteaias/juhendmaterjalid/toitumine	Aiarühmad	Rühmaõpetajad
----------------	--	-----------	---------------

5. VESI

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Kevad/ suvi	Vihmavee kogumine	Kõik	Rühmaõpetajad
Pidev	Lastega vee säästmise vajadusest ja põhjustest rääkimine, vee kasutuse jälgimine.	Kõik	Rühmaõpetajad
Pidev	Vee tarbimise jälgimine		Majandusjuhataja
Õ/a jooksul	Teavitada lapsi teiste piirkondade veeprobleemidest ja sellest, miks on mõistlikum juua kraanivett mitte pudelivett.	Kõik	Rühmaõpetajad

6. TRANSPORT

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Sügis	Jalgratastele rohkem parkimiskohti		Majandusjuhataja
Õ/a jooksul	Autovabade päevade korraldamine		Keskkonnatöörühm
Õ/a jooksul	Toidu päritolu ja transpordi mõju keskkonnale		Rühmaõpetajad

7. MERI JA RANNIK

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Pidev	Keskkonnahoidlike, keskkonnahoidlikult toodetud puhastusvahendite eelistamine.		Majandusjuhataja
Pidev	Kvaliteetsete mänguasjade eelistamine (sh vähem plasti).		Rühmaõpetajad

8. ENERGIA

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Pidev	Elektri säästlik tarbimine rühma- ja üldruumides. Võimalusel ruumides vaid päevavalguse kasutamine. Lastega energia säästmise põhjustest rääkimine	Kõik	Kõik
Pidev	Elektronikaseadmete väljalülitamine ööseks (v.a. printerid)	Kõik	Kõik
Pidev	Ööseks rulood ette	Kõik	Kõik
Pidev	Hoida aknad puhtad		Õpetaja abid, Ellen
Pidev	Energiakasutuse jälgimine, ülevaade lasteaiaperale		Majandusjuhataja

9. KLIIMAMUUTUSED

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Oktoober	Kliimamuutuste ABC tutvustamine õpetajatele https://kliimatarkused.ut.ee/		Sirle, Katre
Sügis	Kliimamuutuste ja põhjuste uurimine lastega (raamat "Terra on haige" https://www.tartuloodusmaja.ee/wp-content/uploads/2019/11/RohKool_Terra_on_haige.pdf)	Aiarühmad	Rühmaõpetajad
Õ/a	Rattapäevade korraldamine.		Tervisedenduse tr

jooksul			
---------	--	--	--

10. GLOBAALNE KODAKONDSUS

Õ/a jooksul	Koostöö mõne teise Rohelise Kooli lasteaia		Keskkonnatöörühm
Sügis	Kutsuda külalisesineja, kes räägib kohalikest või globaalprobleemidest	Aiarühmad	Õppejuht Rühmaõpetajad
Sügis	Ülelasteaialine üritus, mis tutvustab lastele teiste maade probleeme		Keskkonnatöörühm
Õ/a jooksul	Teavitada lapsi nende õigustest ja kohustustest vastavalt ÜRO lapse õiguste konventsioonile	Aiarühmad	Rühmaõpetajad
Õ/a jooksul	Teavitada lapsi Eco-schools (Rohelise kooli) programmi tegevuste ülemaailmsest mõjust (näiteks kuidas mingi tegevus aitab teiste maade inimesi)	Aiarühmad	Rühmaõpetajad
Õ/a jooksul	Tutvustada lastele teiste maade kombeid, riideid, muinasjuttude, muusikat, toite. https://maailmakool.ee/wp-content/uploads/2020/07/Amanda_ja_maailm_juhendmaterjal.pdf https://maailmakool.ee/materjalid/26592/juhendmaterjal-amanda-ja-maailm/ https://www.gapminder.org/dollar-street https://radio.garden/visit/warsaw/VpaXMMVw https://maailmakool.ee/materjalid/100115/tahista-oi-glase-kaubanduse-kuud-tegevused-lasteaegadele-ja-alkklassidele/	Aiarühmad	Rühmaõpetajad
Õ/a jooksul	Lasteaia menüüs märkida ära mis maalt on toit pärit		Kokad

11. INFO JA TEAVITAMINE

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Pidev	Personali osalemine Rohelise Kooli võrgustiku poolt korraldatavatel seminaridel (vähemalt 1x aastas).		Keskkonnatöörühm
Sügis	Kodulehele info lisamine ja täiendamine. Lasteaia Rohelise kooli blogi reklaam.		Juhtkond

Pidev	Enese kursis hoidmine Rohelise Kooli programmiga seonduvaga Drive keskkonnas - Rohelise kooli kaustas/lasteaia kodulehel		Rühmaõpetajad, keskkonnatöörühm
Pidev	Infomaterjalid lasteaiaasiseselt - trükised, näitused.		Vastavalt ürituse eest vastutajale
Pidev	Postitused tegemistest Rohelise Kooli <i>Facebook</i> 'i lehele		Keskkonnatöörühm
Pidev	Postituste tegemine lasteaia Rohelise Kooli blogisse		Keskkonnatöörühm

MUUD TEGEVUSED

Aeg	Tegevus		Vastutaja
Veebruar	Keskkonnadetektiivid rühmades - jäätmete sorteerimine, tulede kustutamine, toataimedel sildid, kraanidel ja lülititel märgised.		Keskkonnatöörühm